

ChristenUnie Almelo

**Verkiezingsprogramma
Gemeenteraad 2006 – 2010**

Inhoudsopgave

1. VISIE	3
1.1. Samenleven	3
1.2. Samenwerken	3
2. SPEERPUNTEN	4
2.1. SPEERPUNT 1: SAMENWERKING TUSSEN BURGERS EN OVERHEID	4
2.1.1. Trends en ontwikkelingen.....	4
2.1.2. Visie van de ChristenUnie.....	4
2.1.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving	4
2.1.3.1. Wie waarvoor verantwoordelijk?	4
2.1.3.2. Heldere normen, rechtvaardige overheid	5
2.1.3.3. Het goede voorbeeld	5
2.1.4. Actiepunten	5
2.2. SPEERPUNT 2: SAMEN LEVEN	7
2.2.1. Trends en ontwikkelingen.....	7
2.2.2. Visie van de ChristenUnie.....	7
2.2.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving	7
2.2.3.1. De buurt	7
2.2.3.2. Werkloosheid	8
2.2.3.3. Onderwijs en opvoeding	8
2.2.3.4. Ruimtelijke samenhang.....	8
2.2.3.5. Sport.....	10
2.2.3.6. Samen met minderheden en vluchtelingen.....	10
2.2.3.7. Iedereen hoort erbij	10
2.3. SPEERPUNT 3: SAMEN ZORGEN	13
2.3.1. Trends en ontwikkelingen.....	13
2.3.2. Visie van de ChristenUnie.....	13
2.3.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving	13
2.3.4. Actiepunten	14
2.4. SPEERPUNT 4: SAMENLEVEN, OOK MET DE NATUUR.....	16
2.4.1. Trends en ontwikkelingen.....	16
2.4.2. Visie van de ChristenUnie.....	16
2.4.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving	16
2.4.3.1. Energiebesparing en klimaatbeleid	17
2.4.3.2. Natuur- en milieu educatie	17
2.4.3.3. Waterbeleid	17
2.4.4. Actiepunten	17
2.5. SPEERPUNT 5: SAMEN MET LEVENSOVERTUIGINGEN.....	19
2.5.1. Trends en ontwikkelingen.....	19
2.5.2. Visie van de ChristenUnie.....	19
2.5.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving	19
2.5.3.1. Zondagsrust.....	19
2.5.3.2. Grenzen en respect	20
2.5.3.3. Onderwijs.....	20
2.5.4. Actiepunten	20
2.6. SPEERPUNT 6: KUNST EN CULTUUR BINDT MENSEN SAMEN	21
2.6.1. Trends en ontwikkelingen.....	21
2.6.2. De visie van de ChristenUnie.....	21
2.6.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving	21
2.6.3.1. Kunst bindt mensen samen.....	21
2.6.3.2. Kunst bindt ook jongeren samen.	22
2.6.3.3. Kunst en cultuur bindt mensen samen.....	22
2.6.4. Actiepunten	22
2.7.1. Trends en ontwikkelingen.....	24
2.7.2. De visie van de ChristenUnie.....	24
2.7.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving	24
2.7.3.1. Vestigingsbeleid.....	25
2.7.3.2. Werk.....	25
2.7.4. Actiepunten	25

1. VISIE

Op dinsdag 7 maart 2006 worden de verkiezingen voor de gemeenteraad gehouden. Als inwoner van Almelo heeft u het op die dag voor het zeggen. Welke koers moet de gemeente varen in de periode 2006 tot 2010? Daaraan kunt u bij de gemeenteraadsverkiezingen een beslissende richting geven. Hieronder legt de ChristenUnie uit wat naar haar overtuiging die richting moet zijn en wat de ChristenUnie met uw stem hoopt te gaan doen, in de gemeenteraad en daarbuiten.

1.1. Samenleven

Mensen zijn geen eilandjes. Zij staan niet op zichzelf. Zij functioneren pas goed sámen met anderen. Dan komen mensen echt tot hun recht. Dat besef is in onze maatschappij helaas op de achtergrond geraakt. De ChristenUnie vindt het de hoogste tijd om de eenzijdige gerichtheid op het individu in te ruilen voor een visie waarin relaties tussen mensen en groepen van mensen centraal staan.

Wij doen dat vanuit ons christelijk geloof, dat ons leert om God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf. Onder die 'naaste' verstaan we niet alleen familie, vrienden of burens, maar iedereen met wie we in aanraking komen.

Een samenleving wordt gedragen door goede relaties tussen mensen in gezin of buurt, maar ook tussen werkgever en werknemer, tussen politici en burgers, tussen zorgverlener en zorgvrager, en ook tussen mens en natuur.

Vanuit die overtuiging wil de ChristenUnie werken aan een waardevolle samenleving. Dat kan zij echter nooit alleen.

1.2. Samenwerken

Veel burgers zijn zeer actief, in verenigingen, wijken, kerken, etc. Juist door samen actief te zijn en verantwoordelijkheid te nemen vormen we een samenleving. De ChristenUnie wil daarom vanuit de politiek inzetten op samenwerking. Samen met mensen uit onder meer buurten, bedrijven, welzijnsorganisaties, verenigingen en kerken willen wij actief en betrokken werken aan een leefbare gemeente.

Wij willen ons sterk maken voor gezamenlijke en onderlinge verantwoordelijkheid, allereerst tussen mensen en organisaties onderling (met organisaties bedoelen we verenigingen, stichtingen, kerken, bedrijven, etc.). Maar ook de gemeentelijke overheid kan en moet daar verantwoordelijkheid in nemen. Bij voorkeur zal zij alleen de noodzakelijke randvoorwaarden stellen, maar soms zal de gemeente het initiatief moeten nemen en/of actief moeten meehelpen. In alle gevallen zal de overheid zich dienstbaar moeten opstellen.

Deze visie willen we vertalen in een samenhangend beleid met oog voor de menselijke maat, de menselijke waardigheid en goede onderlinge relaties, op zoveel mogelijk beleidsterreinen.

Het bovenstaande is in een notendop de visie van de ChristenUnie voor de komende jaren. Hier wil de ChristenUnie aan werken in Almelo. Door op ons te stemmen helpt u mee om deze visie werkelijkheid te laten worden. Hoe de ChristenUnie dit concreet wil maken leest u hierna.

2. SPEERPUNTEN

2.1. Speerpunt 1: Samenwerking tussen burgers en overheid

2.1.1. Trends en ontwikkelingen

Onder meer om de afstand tussen burger en overheid te verkleinen is in 2002 het stelsel van dualisering van het gemeentebestuur ingevoerd. Ook met het plan voor een gekozen burgemeester wilde men de burger meer bij de gemeentepolitiek betrekken. Toch lijkt de kloof tussen burger en politiek de afgelopen jaren helaas alleen maar toegenomen.

Met het programma 'Andere Overheid' wil de overheid zich beperken tot wat haar kerntaken zijn en deze taken beter uitvoeren: eenvoudiger, efficiënter, effectiever. Tegelijkertijd wil zij burgers meer mogelijkheden geven om naar eigen inzicht en met minder directe overheidsinmenging hun leven in te richten. Dit programma heeft nog te weinig concrete resultaten opgeleverd.

In 2005 heeft de gemeente Almelo voor de gemeenteraad een nieuwe werkwijze ingevoerd om burgers meer bij de lokale politiek te betrekken. Elke dinsdagavond is politieke avond. Op de tweewekelijkse informatiebijeenkomsten kunnen burgers, verenigingen en organisaties inspreken.

2.1.2. Visie van de ChristenUnie

In een goed functionerende gemeente is er een gezonde samenwerking tussen een dienstbare overheid en een verantwoordelijke samenleving. Dat vraagt volgens de ChristenUnie niet alleen om structuurveranderingen, er is ook een cultuurverandering nodig. De overheid moet daadwerkelijk dichterbij de burger gaan staan. Beleid moet rekening houden met wat er leeft in de stad en bij de burgers van Almelo. De gemeentelijke overheid geeft veel verantwoordelijkheid aan burgers, organisaties en bedrijven en blijft altijd beschikbaar en betrokken. De gemeente ondersteunt waar dat nodig is. De gemeente stelt kaders en controleert op hoofdlijnen.

Het hoofddoel hierbij mag niet "bezuinigen" zijn. De burgers, individueel en georganiseerd, zullen juist met extra middelen geholpen moeten worden meer zelf te doen en minder op de overheid te leunen.

De ChristenUnie wil een keer brengen in het idee dat burgers bij de overheid alleen hun recht halen zonder zelf een positieve bijdrage aan de samenleving te willen geven. Burgers zijn niet alleen consumenten, maar ook producenten van een bloeiende gemeente. Burgers moeten aangesproken worden op hun burgerschap.

2.1.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving

2.1.3.1. Wie waarvoor verantwoordelijk?

De gemeentelijke organisatie zoals wij die voor ogen hebben is betrouwbaar, staat dicht bij de mensen en stelt zich dienstbaar op. Ze is dus niet onberekenbaar, bureaucratisch, afstandelijk en op zichzelf gericht.

Raadsleden moeten weten wat de behoeften van de burgers zijn. Daarvoor moeten ze regelmatig met hen in gesprek zijn. Burgemeester, wethouders en ambtenaren moeten voor de juiste *uitvoering* van het beleid ook goed feeling houden met de bevolking.

Een dienstbare overheid zoekt zoveel mogelijk participatie van de bevolking en weet intussen goed waar de eigen verantwoordelijkheden liggen.

Zo'n overheid geeft vertrouwen: want wie vertrouwen wil krijgen, moet dat verdienen door vertrouwen te geven en zelf betrouwbaar te zijn.

Als het aan de ChristenUnie ligt erkent de overheid dat ze in de verzorgingsstaat teveel taken naar zich toe heeft getrokken. De overheid moet de burger weer stimuleren om zijn/haar verantwoordelijkheden weer op te pakken. Dat is duidelijk wat anders dan verantwoordelijkheden over de schutting van de samenleving gooien. De overheid kan (tijdelijk) hulp bieden in de vorm van tijd, geld, expertise en beleid. De overheid kan ook zaken initiëren. Dat beleid moet richting en ruimte geven. Aanmoedigen in plaats van ontmoedigen. Hoofdlijnen in plaats van details. Zoeken naar de beste vorm van samenwerken.

Een dienstbare overheid beschermt en faciliteert. Zij werkt samen met de burgers aan een goede en veilige samenleving.

2.1.3.2. Heldere normen, rechtvaardige overheid

De overheid die de ChristenUnie voor ogen heeft is de initiator en handhaver van publieke gerechtigheid. In onze gemeente moet men veilig kunnen leven, wonen en werken. Daarbij hoort ook duidelijkheid over normen gecombineerd met een consequente handhaving daarvan. Het negeren en overschrijden van normen worden aangepakt. Toch zouden politie, justitie, welzijnswerk, jeugdzorg en dergelijke steeds meer preventief bezig moeten zijn. Dat is investeren in relaties: voorlichten, bruggen slaan, conflicten in een vroeg stadium identificeren en uitpraten. Dit betekent ook meer aandacht voor bemiddeling ('mediation') tussen burgers onderling en tussen burgers en overheid.

Rechtvaardigheid betekent ook dat de overheid altijd weer oog heeft voor de menselijke, relationele kant. Maatwerk (binnen duidelijke kaders) is dan een middel voor rechtvaardigheid en gelijkwaardigheid en niet een teken van willekeur. Sancties moeten redelijk zijn. Ook straffen is maatwerk.

Voor de ChristenUnie kan er geen sprake zijn van het gedogen van drugshandel, coffeeshops, illegale prostitutie en situaties die veiligheidsrisico's met zich meebrengen. De overheid stelt duidelijk wat wel en niet mag.

Bordelen en escort services bestaan hoofdzakelijk op basis van onzuivere en oneerlijke relaties. Ook pornografie is een ernstige aantasting van menselijke waardigheid en van goede relaties. Wat de ChristenUnie betreft worden bordelen, escort services en pornografie, in welke vorm dan ook, niet toegestaan.

2.1.3.3. Het goede voorbeeld

Bij de relationele benadering van politiek en samenleving die de ChristenUnie voorstaat, moet de overheid zelf het goede voorbeeld geven.

Het is noodzakelijk om bewust de burgers op te zoeken en daar input voor het beleid vandaan te halen.

Contacten, netwerken, relaties en wederzijds vertrouwen vormen daarvoor de basis.

Wij pleiten voor interactieve beleidsvorming in plaats van referenda (zie verder speerpunt 2).

Voor de ChristenUnie zijn daarnaast zaken als openheid, eerlijkheid, verantwoordelijkheid nemen en verantwoording afleggen belangrijk. Bouwen aan vertrouwen.

Dat geldt ook voor de relatie tussen de gemeenteraad en het College van B&W. Door daar in harmonie met elkaar te spreken over de belangrijke onderwerpen die in Almelo leven kan worden voorkomen dat er in de maatschappij polariserend op gereageerd wordt. Natuurlijk mogen verschillen in opvatting en uitgangspunten belicht worden.

2.1.4. Actiepunten

De ChristenUnie Almelo pleit daarom voor:

- een helder beleid rond inspraak, interactieve beleidsvorming, referenda, burgerinitiatief, publiek-private samenwerking e.d. zodat verwarring over verantwoordelijkheden voorkomen wordt. Dit beleid wordt duidelijk gecommuniceerd, ook naar de burger toe
- het centraal stellen van de burgers, mede door een klantgerichte opstelling en een goede klachtenprocedure
- het zorgvuldig invoeren van de nieuwe werkwijze van de gemeenteraad, zodat jongeren, ouderen en andere doelgroepen (meer) bij de politiek worden betrokken
- een duidelijke visie op samenwerking met andere gemeenten, regionale verbanden en provincie
- een integraal veiligheidsbeleid op buurniveau dat bestaat uit:
 - veel aandacht voor preventie
 - buurtveiligheidsonderzoeken
 - politie (wijkgericht werken, zichtbaarheid e.d.)
 - veilig wonen (woonkeurmerk)
 - probleemjongeren (zet ze in als veiligheidsadviseurs, voorlichters op scholen of stadswachten)
 - investeren in HALT
- het sluiten van de coffeeshops. Wanneer dat politiek niet haalbaar is, mogen coffeeshops niet binnen een straal van 500 meter van een school liggen. Coffeeshops mogen geen reclame maken of drempelverlagende activiteiten ontplooiën
- geen amusementshal in Almelo, vanwege toename van gokverslaving en de problemen die dat voor betrokkenen, familie en gemeente met zich mee brengt
- een hard optreden tegen illegale bordelen, loverboys, mensenhandel, wietplantages, illegale bouwwerken en illegale bewoning
- een helder, eerlijk en consequent subsidiebeleid (eigen bijdragen en eigen fondswerving door gesubsidieerde instellingen is een must)
- duidelijkheid en openheid over de besteding van middelen

- een duidelijke en beknopte voorjaarsnota (maximaal 25 bladzijden) met duidelijke doelstellingen over de afgelopen jaren, realisatie van doelstellingen en genomen/te nemen acties. De opzet van de voorjaarsnota en de stadsmonitor worden op elkaar afgestemd
- een meldpunt overbodige, onnodige, betuttelende, beperkende regels
- een bijsluiter bij de aanslagen voor de verschillende gemeentelijke belastingen met daarin gemeentelijke regels op dat punt.

2.2. Speerpunt 2: Samen leven

2.2.1. Trends en ontwikkelingen

Door de individualisering en de secularisering bestaat de samenleving steeds meer uit eilandjes. Jarenlang zijn mensen gestimuleerd om in de eerste plaats aan zichzelf te denken. Er is een sterke gerichtheid op de eigen ontwikkeling, de eigen carrière, het eigen huis, het eigen gezin. Mensen zijn minder solidair en minder tolerant. Jarenlang zijn allerlei verschillende (etnische) groepen in de samenleving gestimuleerd hun eigenheid te behouden, vanuit de gedachte 'ieder zijn eigen waarheid, als ik er maar geen last van heb.'

2.2.2. Visie van de ChristenUnie

In de samenleving die wij voor ogen hebben is er voldoende aandacht voor samenhang, voor gedeelde waarden en normen, voor wat ons bindt en voor die zaken waarin mensen elkaar gewoon nodig hebben. God heeft ons vanaf het begin aan elkaar gegeven om samen te werken en om te zien naar elkaar. Vanuit die wetenschap vindt de Christenunie dat het anders moet!

De verschillende groepen kunnen een verrijking van de samenleving betekenen, maar dan moet er ook voldoende aandacht zijn voor wat ons wel bindt. Daarvoor zijn contact, dialoog en relaties nodig. Daardoor ontstaat begrip en betrokkenheid.

Bij sociale samenhang, de overdracht van waarden en normen en het investeren in onderlinge verantwoordelijkheid en relaties spelen opvoeding en onderwijs een grote rol.

Daarnaast is het, juist met het oog op integratie en acceptatie van achterstandsgroepen, van belang dat er streng wordt opgetreden tegen overlast en wetsovertreding.

2.2.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving

De gemeente kan hier op verschillende manieren concreet werk van maken:

2.2.3.1. De buurt

De gemeente moet veel investeren in het verstevigen en uitbreiden van de sociale cohesie in buurten, met een sterke nadruk op de vragen, behoeften maar ook verantwoordelijkheden van de bewoners. Steeds opnieuw blijkt dat als mensen de wijk 'van henzelf' beschouwen, zij zich veel socialer gedragen. Zodra een groenvoorziening 'eigendom' is van een aantal portiekwoningen, gaan mensen opeens spontaan tuinieren. Alledaagse leefbaarheidvraagstukken moeten beter opgepakt worden, waarbij overheid en sociale spelers meer ruimte laten voor bewoners, voor het maatschappelijk middenveld, zoals winkeliersverenigingen, kerken, welzijnsorganisaties, en voor private partijen (bijvoorbeeld bedrijven). Met elkaar kleuren zij hun buurt in. De ChristenUnie wil investeren in de buurt. Er moet serieus werk gemaakt worden van buurtgericht werken en buurtbeheer. De gemeente is daarbij coach, de buurtbewoners zijn de spelers.

Indien mensen zelf geen initiatieven tonen, zal de gemeente buurtgerichte activiteiten kunnen initiëren en/of oppakken, met als doel deze daarna weer "terug te geven" aan de samenleving.

Het beschikbaar stellen van geld voor projecten dient zoveel mogelijk een tijdelijk karakter te hebben. De meeste projecten zullen uiteindelijk zonder financiële steun moeten kunnen draaien. Ideeën van de wijk moeten snel uitgevoerd worden. Dat geeft een grotere betrokkenheid van de bewoners. Zo wordt er een breed draagvlak gecreëerd.

De gemeente steunt particuliere initiatieven van buurtbeheer, bemiddeling bij burencollicten, burenhulp, buurtpreventie en dergelijke. Buurt- of bewonersverenigingen moeten ondersteund en betrokken worden. Aandachtspunt is de representativiteit van deze verenigingen (vertegenwoordigen zij echt alle bewoners?). Voor deze benadering moet de gemeente zelf bereid zijn tot een cultuuromslag. De oplossing ligt niet alleen in structuuroplossingen (de gemeentelijke organisatie zal zich moeten aanpassen), maar ook in een andere manier van denken over en werken met burgers

De gemeente heeft in de nota "Almelose wijkaanpak" haar visie op buurtgericht werken vastgelegd. Verschillende van de bovengenoemde aspecten zijn daarin terug te vinden. Maar de ChristenUnie mist in de nota een gerichte visieontwikkeling op wijkniveau. Wij pleiten ervoor om samen met de wijk een visie en concrete indicatoren/doelstellingen te ontwikkelen. Zo worden knelpunten zichtbaar en kunnen er prioriteiten worden gesteld. Door de indicatoren/doelstellingen vast te leggen, bijvoorbeeld in een "wijkmonitor", kan periodiek bewaakt worden of de doelstellingen zijn gerealiseerd. De ChristenUnie vindt dat geld voor buurtgericht werken beschikbaar gesteld moet worden op basis van de "kwaliteit" van een wijk en niet op basis van het inwoneraantal.

2.2.3.2. Werkloosheid

Werkloosheid en zeker langdurige werkloosheid is een probleem voor zowel de samenleving als de betrokken mensen. Het is van groot belang dat mensen actief, betrokken en gewaardeerd blijven. Vooral jeugdwerkloosheid moet voortvarend worden aangepakt om te voorkomen dat jongeren afglijden.

De ChristenUnie stelt voor om bijstandgerechtigden die nog geen zinvol vrijwilligerswerk doen, verplicht, met behoud van uitkering en tegen een vrijwilligersvergoeding in te zetten voor de eigen buurt. Dit vergt een nieuw soort samenwerking tussen de partijen die betrokken zijn bij de Wet Werk en Bijstand, samen met organisaties die in de buurt actief zijn. Goed draaiende non-profit en not-for-profit organisaties kunnen zo aangevuld en versterkt worden met de inzet van bijstandgerechtigden op een manier die rechtstreeks ten goede komt aan de lokale gemeenschap. Dit geldt als werkervarings- en reïntegratietraject. Bij alleenstaande ouders moeten hiervoor vormen gezocht worden die voldoende ruimte laten voor de opvoeding en opvang van kinderen. Lokaal gevestigde bedrijven kunnen uitgedaagd worden te investeren in deze projecten. De ChristenUnie roept het bedrijfsleven op ook op deze wijze maatschappelijk verantwoord te ondernemen.

2.2.3.3. Onderwijs en opvoeding

De school is verantwoordelijk voor de zorg rondom de leerlingen, de gemeente zorgt voor de omgeving van de school (leefbaarheid en veiligheid). Samen betrekken ze de ouders erbij. De ouders blijven eindverantwoordelijk voor hun kinderen.

De school hoort een veilige omgeving te zijn waar kinderen zich thuis voelen en zich kunnen ontwikkelen naar volwassenen die voldoende zijn toegerust om de maatschappij te betreden.

Helaas wordt de school in toenemende mate een onveilige plek, onder meer vanwege het individualisme, de afname van respect en de daarbij horende verkillig in de relaties. Te veel wordt er puur gedacht en gehandeld vanuit het eigen belang, zonodig met (verbaal) geweld.

Als een kind vastloopt, hoort er een breed, integraal zorgaanbod te zijn om kind en ouders te ondersteunen. Respect van alle betrokken partijen voor elkaar is daarbij een noodzakelijke voorwaarde.

De vorming van brede buurtscholen moet worden gestimuleerd. Deze zijn vooral gericht op het bouwen van een netwerk om de (sociaal-economische) problemen van gezinnen aan te pakken. In een stimulerende en coördinerende rol zal de gemeente de verdere ontwikkeling van de brede buurtscholen kunnen ondersteunen. Een brede buurtschool (inclusief de directe omgeving) is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeente, school, ouders en andere (welzijns)organisaties (ook sportverenigingen). Dat vergt een goede coördinatie en investering in goede relaties.

Ouderparticipatie is daarbij van groot belang: aansluiting van de aanpak thuis op de aanpak op school en omgekeerd is essentieel voor het bieden van een consequent kader aan het kind. Opvoeding is en blijft primair de taak van de ouders!

2.2.3.4. Ruimtelijke samenhang

De gemeente heeft met het Masterplan een belangrijke stap gezet om Almelo meer allure te geven. Almelo moet weer een aantrekkelijke stad worden om te wonen, te winkelen, te sporten en als toerist te bezoeken. Daarvoor is ook de groenstructuur belangrijk. Maar door de grootschaligheid van het Masterplan bestaat het gevaar dat het belang van de individuele burger in het gedrang komt.

Sociale samenhang moet het uitgangspunt zijn bij bestemmingsplannen, bij herstructureringen van straten, buurten en wijken, bij uitbreidings- en inbreidingsplannen en dergelijke.

Nu de samenleving vergrijsd zal er in de woningbouwprogramma's steeds meer rekening gehouden moeten worden met de woonbehoeften en woonwensen van ouderen, maar ook voor mogelijkheden dat ouders in de directe nabijheid van kinderen kunnen wonen. Dat vraagt om ruimte voor creatieve oplossingen.

Het liefst zien wij gemengde wijken waar de "sterkeren" een positieve invloed hebben op de "zwakkeren" en andersom. Dit gaat zichtbare verloedering tegen en beïnvloedt de gezamenlijke verantwoordelijkheid positief. De juiste verhoudingen tussen huren en kopen, tussen starters en doorstromers, tussen jongeren en ouderen, tussen allochtonen en autochtonen zijn daarvoor belangrijk.

Bij nieuwbouw dient gelet te worden op de toekomstige bewoners van een wijk. Wij willen variatie, die leidt tot gemêleerde wijken.

In het onderzoek "Lage inkomens, lage huren" uit maart 2003 wordt onderscheid gemaakt tussen goedkope en bereikbare sociale woningen. Onder goedkope woningen vallen alle huizen met een huur tot € 326,-, prijspeil 2004). Onder bereikbare woningen vallen alle huizen die onder de huursubsidie grens vallen (huur tot € 508,-, prijspeil 2004). Maar deze huizen zijn volgens de ChristenUnie helemaal niet bereikbaar voor mensen met een minimum inkomen.

Er is een concentratie van de goedkope sociale woningen in de wijken Ossenkoppelerhoek, Sluitersveld, De Riet/Nieuwland en Wierdensehoek en in de Binnestad. In de wijken die later gebouwd zijn is komen deze huizen maar beperkt voor.

In 2003 werd 40 % van alle goedkope sociale woningen bewoond door mensen met meer dan een minimum inkomen. Deze zogenaamde "goedkope scheefheid" zorgt nu nog voor een enigszins gevarieerde bevolkingssamenstelling in de oude wijken.

Ook kiest een deel van de mensen met een minimum inkomen vanwege comfort, ligging, soort woning bewust voor een huis boven de klasse van goedkope woning.

Uit het onderzoek "Lage inkomens, lage huren" blijkt dat er door de geplande slooprojecten op korte termijn in Almelo een tekort ontstaat aan goedkope sociale woningen. Mensen met een minimum inkomen die nu (nog) wonen in een huis dat gesloopt wordt zullen meestal verhuizen naar een leegkomende woning in de oude wijken. Zij nemen dan de plaats in van mensen die nog wel naar een duurdere (eengezins-)woning konden verhuizen. Daardoor wordt de samenstelling van deze wijken nog eenzijdiger.

Om gemêleerde wijken te realiseren is dus gericht beleid nodig.

De ChristenUnie bepleit daarom:

- In de discussie over c.q. rapportage van de sociale woningbouw wordt naast goedkope sociale woningbouw een nieuwe categorie toegevoegd, n.l. de categorie "voor minima bereikbare sociale woningbouw". Hiervoor moet een maximum huurgrens worden afgesproken, gerelateerd aan de regels voor huursubsidie. Zo ontstaan er binnen de sociale woningbouw 3 categorieën, n.l. goedkope, voor minima bereikbare en overige woningen. In de in 2006 uit te brengen nieuwe nota "lage inkomens, lage huren" moet deze indeling al worden gehanteerd.
- Goedkope en voor minima bereikbare woningen worden met voorrang toegewezen aan mensen met een minimum inkomen. Zo wordt bereikt dat mensen met een minimum inkomen zich niet concentreren in de oude wijken.
- Bij een gedwongen verhuizing (b.v. als gevolg van sloop) krijgen bewoners een compensatie voor hun hogere woonlasten, naast de compensatie door de huursubsidie. Er moeten garanties komen dat bij renovatie of sloop voor mensen met lage inkomens de netto woonlasten slechts beperkt stijgen.
- Bij renovatie of sloop van woningen moeten de oorspronkelijke bewoners voorrang krijgen bij toewijzing van de nieuwgebouwde huizen.
- In alle nieuwbouwprojecten wordt naast de eis van max. 20 % sociale woningbouw ook de eis opgenomen dat een substantieel deel ervan moet bestaan uit voor minima bereikbare woningen. Als algemene lijn wordt door de gemeente Almelo nu aangehouden dat bij nieuwbouwprojecten max. 20 % bestaat uit sociale woningbouw. Hieronder vallen echter alle huizen met een huur tot € 509,- (niveau 2005) of een aanschafprijs tot € 156.467,- (niveau 2005). Wanneer er in nieuwbouwprojecten geen voor minima bereikbare huizen worden komen mensen met lage inkomens nooit voor een nieuwbouw woning in aanmerking.
- In de oude wijken wordt bij sloop gestreefd naar meer variatie in het aanbod van woningen. Daarom moeten er woningen in diverse prijsklassen worden gebouwd. Zo wordt de bevolkingssamenstelling in de oude wijken evenwichtiger.

Daarom zijn we tegen grote elitewijken waarin alleen maar dure huizen worden gebouwd, zoals Almelo Noordoost.

Voor de leefbaarheid van een wijk zijn voldoende voorzieningen voor de verschillende groepen jongeren noodzakelijk, bijvoorbeeld (veilige en goed onderhouden) speeltoestellen en trapveldjes. Deze activiteiten moeten al bij het ontwerp meegenomen worden, zodat er niet achteraf discussie ontstaat over overlast.

De ChristenUnie is een groot voorstander van creatieve combinaties zoals het onderbrengen van een peuterspeelzaal en/of kinderopvang in een bejaardentehuis. Dan leren peuters met ouderen omgaan en hebben de ouderen meer contacten en gezelligheid.

Ruimtelijke fysieke ontwikkelingen moeten ook over vijftig jaar nog bruikbaar zijn, qua functie en qua materiaal.

2.2.3.5. Sport

Door sport komen burgers met elkaar in aanraking. Daar kunnen mensen leren samen te werken en respect voor elkaar te hebben. Daar kunnen ze vrijwilligerswerk doen. De gemeente dient vooral aandacht te hebben voor sportverenigingen (teamsporten), vanwege de meerwaarde van het “samen doen”.

Dit heeft vooral ook een rol richting de jeugd: het biedt kaders en doet een sterk appél op gezamenlijke gedragscodes. Sport is daarmee meer dan alleen een leuk spelletje, de sportvereniging heeft een brede maatschappelijke taak.

De individualisering is merkbaar in de sportverenigingen. Vrijwilligers voor bestuurstaken zijn steeds moeilijker te vinden. Ook het vasthouden van leden en het vinden van vrijwilligers voor allerlei hand- en spandiensten wordt lastiger, omdat de binding van de leden met de club af neemt.

De gemeente zal de sportclubs kunnen helpen een visie te vormen op hun samenbindende rol in de maatschappij. De gemeente kan ook de verenigingen ondersteunen bij het aangaan van relaties die nodig zijn om een levendige, levensvatbare club te blijven. De gemeente is zo vooral een bruggenbouwer en regisseur.

2.2.3.6. Samen met minderheden en vluchtelingen

Binnen de mogelijkheden van de wet dient de gemeente vanuit een geloof in de waarde van gastvrijheid een goed beleid in de richting van vluchtelingen en asielzoekers te voeren. Zij probeert waar mogelijk bij te dragen aan de verbetering van de leefomstandigheden. Vanuit de autonome zorgplicht en omwille van humaniteit en volksgezondheid en ter voorkoming van vlucht in illegaliteit en/of criminaliteit, formuleert de gemeente beleid voor noodopvang van uitgeprocedeerde asielzoekers. Het doel moet blijven dat uitgeprocedeerde asielzoekers het land verlaten. Zowel bij de opvang als bij de inburgering moet zo veel mogelijk ook maatschappelijke en kerkelijke organisaties worden ingeschakeld.

Veel allochtonen in Nederland functioneren prima. Zij maken op een positieve wijze volop deel uit van de samenleving. De gemeente dient echter aandacht te hebben voor de problematiek van allochtone gezinnen, jongeren en ouderen.

Daartoe stimuleert de gemeente het aanbieden van probleemgerichte opvoedingsondersteuning voor allochtone ouders in samenwerking met de jeugdzorg, de scholen en de huisartsen. Ook initiatieven die de integratie tussen allochtone en autochtone jongeren bevorderen worden aangemoedigd. Daarbij werkt het goed als succesvolle allochtone jongeren een voorbeeldfunctie kunnen zijn voor anderen. Er dient een platform te zijn waarin de gemeente, zelforganisaties, scholen en andere betrokken organisaties regelmatig overleggen over inburgering, integratie en achterstanden. Betrokkenheid van het bedrijfsleven hierbij is gewenst. Racisme en discriminatie, maar ook de oorzaken daarvan, moeten worden tegengegaan. Enerzijds door positieve waardering van allochtonen, door betrokkenheid bij culturele en sportieve evenementen, werkgelegenheidsprojecten en dergelijke. Anderzijds dient racisme en discriminatie door autochtonen en overlast en criminaliteit door allochtonen hard aangepakt te worden, juist met het oog op integratie en acceptatie van etnische groepen.

2.2.3.7. Iedereen hoort erbij

In de huidige maatschappij is men veel gericht op het ideaalbeeld van de mens. Er is niet voor niets veel aandacht voor “make-overs” en “real-life-soaps”. Afwijkende personen vallen daardoor al snel buiten de boot. Voor de mensen zelf, maar ook voor de rest van de samenleving is het belangrijk dat mensen met beperkingen meedoen, erbij horen en geaccepteerd worden. Dat staat of valt met het al dan niet hebben van relaties. Goede en bereikbare voorzieningen vergroten de zelfredzaamheid en vervolgens de mogelijkheden om te participeren in het leven van alledag en zo (nieuwe) relaties aan te gaan en te onderhouden.

Veel aandacht moet uitgaan naar het proces van terugkeren in de maatschappij van ex-verslaafden, ex-gedetineerden, ex-psychiatrische patiënten en dergelijke. Zelfredzaamheid, sociale activering en participatie moeten gestimuleerd worden om terugval te voorkomen.

2.2.4. Actiepunten

De ChristenUnie Almelo pleit daarom voor:

- een realistische verwezenlijking van het Masterplan, waarbij de Almelose aard en schaal bewaard blijft
- het in samenspraak met alle betrokkenen formuleren van een integraal beleid op wijk- en gemeenteniveau op het gebied van welzijn, integratie, jeugdzorg, veiligheid en sport, inclusief het ontwikkelen van doelstellingen en indicatoren op wijkniveau. Deze worden vastgelegd in een “wijkmonitor”. Bij algemene normen op stadsniveau worden minimum c.q. maximum normen op

wijkniveau vastgesteld. Door periodieke rapportage wordt geëvalueerd of acties succesvol zijn en zonodig worden nieuwe acties in gang gezet. Succesverhalen worden met andere wijken gecommuniceerd

- het beschikbaar stellen van middelen op basis van de situatie in de wijk en niet op basis van inwoneraantal. Het beschikbaar stellen van middelen verdient de voorkeur boven subsidies. De bezuiniging op wijk- en buurtbudgetten moet worden terug gedraaid. Het stadsvernieuwingsfonds dient opnieuw gevuld te worden
- een realistische verwezenlijking van het Masterplan, waarbij de Almelose aard en schaal bewaard blijft
- bewaakt moet worden doet er voldoende woningen beschikbaar blijven voor mensen met lage inkomens. In nieuwbouwprojecten moeten ook mensen met lage inkomens kunnen wonen. Daarom:
 - wordt in alle onderzoeken en rapportages de categorie “voor minima bereikbare woningen” opgenomen
 - wordt bij alle nieuwbouwprojecten naast de eis van max. 20 % sociale woningbouw ook de eis opgenomen dat een substantieel deel ervan moet bestaan uit voor minima bereikbare woningen
 - worden goedkope en voor minima bereikbare woningen met voorrang toegewezen aan mensen met een minimum inkomen
- wordt bij sloop in de oude wijken gestreefd naar meer variatie in het aanbod van woningen.
- daarom zijn we tegen grootschalige elitewijken waarin alleen maar dure huizen worden gebouwd, zoals Almelo Noord-Oost
- bij renovatie of sloop van woningen moeten de oorspronkelijke bewoners voorrang krijgen bij toewijzing van de nieuwgebouwde huizen. Er moeten garanties komen dat bij renovatie of sloop voor mensen met lage inkomens de netto woonlasten slechts beperkt stijgen
- op korte termijn moet er een update komen van het onderzoek “Lage inkomens, lage huren”. Het laatste onderzoek dateert van maart 2003, terwijl is afgesproken dat het onderzoek elke 2 jaar uitgevoerd zal worden
- het stimuleren van de verkoop van huurwoningen, met voorrang voor aandachtswijken, aangevuld met de verkoop en/of het in eigen beheer geven van gemeentegrond aan woningbezitters
- het stimuleren van buurtbeheer van speeltuinen, hangplekken, uitleenpunten voor sport en spel
- inschakelen van wijkbewoners bij voorkomen/terugdringen van overlast
- het voortvarend aanpakken van jeugdwerkloosheid om te voorkomen dat jongeren afglijden
- bijstandgerechtigden die nog geen zinvol vrijwilligerswerk doen, inzetten in/voor de eigen buurt, met behoud van uitkering en tegen een vrijwilligersvergoeding
- probleemjongeren inzetten als veiligheidsadviseurs, voorlichters op scholen of stadswachten
- stimulering van amateursport en voldoende spreiding van sportaccommodaties over de wijken. Sport stimuleert relaties en biedt kaders en doet een sterk appél op gezamenlijke gedragscodes
- geen financiële steun voor professionele sport
- het bevorderen van multifunctionele sportcomplexen die de relatie tussen sportverenigingen, wijkbewoners en scholen verbeteren
- het stimuleren van zelfbeheer van sportverenigingen
- samenwerking tussen sportclubs van verschillende sporten, om zo een afwisselend aanbod te creëren en meer faciliteiten te bieden. De ledenwerving kan verbeterd worden door contact met scholen voor naschoolse activiteiten
- het ontwikkelen van beleid om via (sportieve) activiteiten allochtone vrouwen meer bij de maatschappij te betrekken
- samenwerking met het bedrijfsleven voor het werven van mensen voor het bestuur en expertise op gebied van financiën en organisatie
- cursussen opvoedingsondersteuning voor de ouders van kinderen op zowel basisschool als voortgezet onderwijs
- plekken op scholen waar ouders elkaar kunnen ontmoeten
- betrokkenheid en participatie van ouders, ook bij openbare scholen
- voorlichting over herkenning van kindermishandeling en andere gezinsproblemen
- campagnes tegen pesten en voorlichting herkennen van pesten
- gedragscodes op school
- goede aansluiting tussen peuterspeelzalen en basisschool
- stimulering van brede buurtscholen (waarborging identiteit bijzondere scholen!)
- stimuleren van samenwerking tussen scholen, maatschappelijke organisaties, sportverenigingen, kinderopvang, ouders en buurt
- het in de huisvestingsverordening opnemen van de vestiging van een peuterspeelzaal in/bij de school
- de gemeente formuleert beleid voor noodopvang van uitgeprocedeerde asielzoekers

- de gemeente formuleert beleid voor het terugkeren in de maatschappij van ex-verslaafden, ex-gedetineerden, ex-psychiatrische patiënten
- meer gerichte recreatieactiviteiten op het water
- het bevorderen van toeristische verblijfsmogelijkheden. In Almelo moet bij tenminste 5 agrarische bedrijven toeristisch verblijf mogelijk zijn. Daarnaast moeten de recreatiemogelijkheden van het Leemslagengebied ontwikkeld worden.

2.3. Speerpunt 3: Samen zorgen

2.3.1. Trends en ontwikkelingen

Door de vergrijzing, maar ook door de toename van het aantal *jonge* alleenstaanden (bijvoorbeeld door echtscheiding), door ingrepen in de sociale zekerheid, vermaatschappelijking van de zorg en veel andere ontwikkelingen is er steeds meer eenzaamheid. Mensen dreigen buiten de boot te vallen, vergeten te worden en in een neerwaartse spiraal terecht te komen. Door de Wet Werk en Bijstand heeft de gemeente meer verantwoordelijkheden gekregen om mensen te activeren richting werk. De komende jaren krijgt de gemeente er door de Wet Maatschappelijke Ondersteuning nog veel meer taken bij.

2.3.2. Visie van de ChristenUnie

Op zich is het heel goed dat de (uiteindelijke) beleidsbepaling en uitvoering zo dicht mogelijk bij de burger komen, maar voor de gemeenten én voor de lokale samenleving zal het een hele klus worden om de nieuwe verantwoordelijkheden waar te maken.

De ChristenUnie zal zich sterk maken voor een goede verdere uitvoering van de Wet Werk en Bijstand en voor een zorgvuldige invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). In grote lijnen en qua achterliggende principes staat de ChristenUnie achter deze twee wetten. Verantwoordelijkheden teruggeven aan gemeenten en aan de samenleving is goed, maar een zorgvuldige, menswaardige en rechtvaardige uitvoering is een belangrijk aandachtspunt. Wij willen niet alleen een afslankende en duidelijke overheid, maar tegelijk – vooral voor de zwakkeren - een dienstbare en zorgzame overheid, vooral op die terreinen waar het particulier initiatief dit (nog) niet kan bieden.

2.3.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving

Veel aandacht zal besteed moeten worden aan het stimuleren én ondersteunen van vrijwilligerswerk en van mantelzorg. Met de invoering van de WMO en de toenemende vergrijzing zijn ouderenadviseurs onmisbaar. De invoering van de WMO zal kritisch gevolgd moeten worden. De ChristenUnie wil dat een verantwoord niveau van zorg en ondersteuning en optimale keuzevrijheid worden gegarandeerd.

Een nieuwe ontwikkeling is de woonzorgzone. Door een combinatie te maken van verschillende typen woningen, zorginstellingen en (kleinschalige) voorzieningen (fysiotherapie en huisarts onder één dak, kapsalon e.d.) wordt de sociale cohesie bevorderd, kunnen ouderen langer op zichzelf blijven wonen, en verbetert de kwaliteit van de buurt. Bovendien wordt vereenzaming van vooral oudere mensen op deze wijze tegen gegaan. Het is gewenst dat er beleid wordt ontwikkeld om vereenzaming van ouderen te voorkomen. Hierbij moet ook aandacht gegeven worden aan de inzet van ouderen als vrijwilliger en aan de inzet van vrijwilligers voor ouderen.

Ouderen en gehandicapten moeten mogelijkheden hebben voor het bezoeken van familie, vrienden, school, sport en andere activiteiten. Anders ontstaat er een sociaal isolement. De gemeente moet zich hard maken om dit isolement te voorkomen door een ruimhartige en rechtvaardige toepassing van de Wet Voorzieningen Gehandicapten (WVG), inclusief collectief vervoerbeleid. Daarvoor is een periodieke evaluatie nodig, samen met cliëntenraad/lokale gehandicaptenraad. De gemeenteraad moet een eventuele opname van de WVG in de WMO kritisch volgen. De gemeente moet ook zorgen voor toegankelijkheid van voorzieningen. De gemeente moet zorgen voor goede verkeersveiligheid, speciaal ook voor gehandicapten, ouderen en kinderen.

In de Wet Werk en Bijstand staat terecht het streven naar werk voorop. De ideeën van de ChristenUnie hierover zijn te vinden bij het speerpunt 'Economie; samen winnen'. Het blijft echter van buitengewoon belang aandacht te besteden aan het aspect van de bijstand. De gemeente stimuleert daarom minima aanspraak te doen op regelingen door middel van intensieve voorlichting en gerichte huisbezoeken.

Bij het verstrekken van bijstand zorgt de gemeente voor individueel maatwerk:

- vrijstellingen van gemeentelijke heffingen
- kortingen bij vervanging van onmisbare, maar dure apparatuur
- stadspassen
- reductieregelingen bij sport- of muziekverenigingen

- afhankelijk van de situatie niet te allen tijde een sollicitatieplicht voor alleenstaande ouders met jonge kinderen. Stimulering richting werk (studie) en zo mogelijk parttime werk, zijn met het oog op de toekomst van deze gezinnen wel van groot belang

In samenwerking met organisaties en kerken wordt 'stille armoede' door de gemeente getraceerd. Verder draagt de gemeente, al dan niet in samenwerking met andere gemeenten, zorg voor voldoende opvang van dak- en thuislozen en voor een centraal adres zodat ze een uitkering kunnen krijgen. Deze speciale kwetsbare groep zit expliciet bij een wethouder in zijn of haar portefeuille. De gemeente dient actief te zijn als het gaat om schuldpreventie en schuldhulpverlening. Zij moet ruimte bieden aan bonafide, private schuldhulpverlening.

Door de vergrijzing van de samenleving zal er steeds meer een beroep worden gedaan op voorzieningen voor palliatieve zorg. De behoefte om te sterven in een huiselijke sfeer neemt toe en daarmee de vraag naar hospices. Bewaakt moet worden dat er in Almelo voldoende voorzieningen voor palliatieve zorg zijn, die aansluiten bij de levensovertuiging van de burgers.

Bij inburgering dient er al meteen gekeken te worden naar eventuele opleidingstrajecten, taalstages, werk- en leerprojecten, sociale activering/vrijwilligerswerk en dergelijke. Bovendien wordt er veel aandacht besteed aan taalvaardigheid van de bijstandsgerechtigden.

De ChristenUnie is tegen coffeeshops of bordelen omdat wij ons in willen zetten vóór een gezonde jeugd, vóór een veilige buurt, vóór de waardigheid en integriteit van vrouwen, vóór goede, gelijkwaardige relaties e.d. De ChristenUnie pleit voor zorg, respect en oog voor elkaar.

2.3.4. Actiepunten

De ChristenUnie Almelo pleit daarom voor:

- zorgvuldige invoering van de WMO en het betrekken van zoveel mogelijk instellingen, organisaties en kerken hierbij. Voor ons gelden daarbij als uitgangspunten: een eerlijke en objectieve indicering, prioriteit geven aan kwetsbare groepen, een rechtvaardige eigen bijdrage regeling, het garanderen van de keuzevrijheid van cliënten, zowel zorginhoudelijk als naar levensbeschouwelijke richting. De aanpak (criteria, inschakeling organisaties, begroting) wordt door de raad vastgesteld
- stimuleren van voldoende zorgvoorzieningen in wijken (woonzorgzones), zodat burgers zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen
- beleid ontwikkelen om vereenzaming van ouderen te voorkomen
- stimulering van vrijwilligers werk. Momenteel ligt het percentage vrijwilligers in Almelo onder het landelijke gemiddelde. Vrijwilligersorganisaties moeten door welzijnsorganisaties actief betrokken worden bij het formuleren en uitvoeren van beleid. Stichting Netwerk moet daar een coördinerende rol in vervullen. Er moeten vormen gezocht worden voor extra waardering van vrijwilligers (bijvoorbeeld vrijwilliger van de maand verkiezing)
- stimulering van preventieprojecten die meisjes beschermen tegen loverboys
- initiëring en stimulering van uitstapprogramma's voor prostituees
- plaatsing van verslaafden in afkicktrajecten gekoppeld aan actief beleid voor de reïntegratie
- maatschappelijke opvang als een plaats van waaruit de positie van dak en thuislozen kan worden verbeterd, niet als eindstation, inclusief een maatwerktraject dat gericht is op reïntegratie in de maatschappij, in nauwe samenwerking met diverse partners
- bewaakt moet worden dat er in Almelo voldoende voorzieningen voor palliatieve zorg zijn
- geen amusementshal in Almelo, vanwege toename van gokverslaving en de problemen die dat voor betrokkenen, familie en gemeente met zich mee brengt
- stimuleren dat minima aanspraak doen op regelingen door middel van intensieve voorlichting en gerichte huisbezoeken. Bij het verstrekken van bijstand zorgt de gemeente voor individueel maatwerk. Dit houdt o.a. in dat afhankelijk van de situatie niet altijd een sollicitatieplicht voor alleenstaande ouders met jonge kinderen wordt gehanteerd. Stimulering richting werk (studie) en zo mogelijk parttime werk, zijn met het oog op de toekomst van deze gezinnen wel van groot belang
- ouderen moeten gericht geïnformeerd worden over mogelijke voorzieningen en ondersteund worden bij het aanvragen/gebruik maken ervan
- invoering van een "Agro Mobiel Team", om de nood in de agrarische sector te onderzoeken en om te informeren over mogelijkheden voor ondersteuning en advies
- laagdrempelige toegang tot de schuldhulpverlening

- afspraken met woningbouwcorporaties en energieleveranciers om betalingsachterstanden te signaleren en afsluiting en huisuitzetting te voorkomen
- samenwerking met maatschappelijk werk voor de psychologische kant van schuldhulpverlening
- een cursus budgetbeheer als deel van de schuldhulpverlening
- gerichte voorlichting over (voorkomen van) schulden bij jongeren
- actief beleid om het niet-gebruik (door onwetendheid) van de bijzondere bijstand terug te dringen
- een vorm van budgetbeheer door de sociale dienst
- stimulering van een ruim aanbod van plaatsen voor begeleid wonen
- aparte opvang voor jongeren en geen uitval uit de opvang vanwege leeftijdsgrenzen
- stimulering van een goed functionerende sociale werkvoorziening
- werkervaringsplaatsen bij de gemeente
- wegen rond scholen, zorginstellingen en openbare gebouwen moeten hoge prioriteit krijgen bij het strooien in verband met (verwachte) gladheid.

2.4. Speerpunt 4: Samenleven, ook met de natuur

2.4.1. Trends en ontwikkelingen

Steeds vaker maakt milieu een integraal onderdeel uit van het totale gemeentelijke beleid en kiezen gemeenten voor een duurzaamheidsbeleid of leefomgevingsbeleid waarbij naast milieuaspecten ook sociaal-culturele en economische aspecten een rol spelen.

Een andere trend die zich voordoet, is het ontwikkelen van gebiedsgericht milieubeleid, waarbij voor elk gebiedstype in een gemeente specifieke milieuambities geformuleerd worden. De beleidsruimte die een gemeente op basis van landelijk en provinciaal beleid heeft, biedt hiervoor genoeg mogelijkheden.

Op dit moment staat luchtkwaliteit hoog op de milieugenda in Nederland. In het Nationaal Luchtkwaliteitplan staan de maatregelen van het Rijk, provincies en gemeenten om de luchtkwaliteit te verbeteren. De eisen die vanuit Europese normstelling zijn afgeleid moeten plaatselijk worden overgenomen en sterk gecontroleerd. In 2010 moeten de gewenste normen zijn gehaald. Uit dit plan blijkt dat Nederland met het huidige beleid niet kan voldoen aan de EU-normen. Diverse projecten kunnen geen doorgang vinden vanwege de grenswaarde ten aanzien van fijn stof in de lucht. Dit leidt tot gezondheidsrisico's en betekent ook dat er weinig ruimte is voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, waaronder infrastructuurprojecten. Het kabinet heeft daarom besloten om extra maatregelen te nemen. Zo komt er een subsidie op roetfilters voor nieuwe dieselauto's en een stimuleringsregeling voor schonere motoren in de binnenvaart.

De natuur in Nederland delft vaak het onderspit door ontwikkelingen die zich voordoen op velerlei gebied; de groei van recreatie, de bevolkingsgroei, de intensivering en extensivering van de landbouw en dergelijke. Al deze veranderingen dwingen ons tot een duidelijke visie op de groene ruimte en de plaats die 'groen' heeft, zowel buiten als binnen de bebouwde kom. Door de eenzijdige economische gerichtheid van veel beleid is de natuur vaak een ondergeschoven kindje. De economische waarde van 'groen' wordt zelden in de prijzen doorberekend.

Almelo heeft hiervoor een eerste aanzet gegeven door het formuleren van een bomenbeleid.

Veel aandacht verdient op dit moment het waterbeleid. Voor Nederland is de hoeveelheid water waarmee we in de toekomst te kampen kunnen krijgen een groot knelpunt.

2.4.2. Visie van de ChristenUnie

Omgang met natuur en milieu speelt op heel veel beleidsterreinen. Daarom pleit de ChristenUnie ervoor om bij ruimtelijke planvorming, bij recreatie en educatie, groenbeheer, economische vraagstukken en vergelijkbare beleidsterreinen een lange termijn visie te ontwikkelen.

De ChristenUnie gelooft dat de mens de schepping van de Schepper heeft ontvangen, om die te bebouwen én te bewaren. We hebben de natuur in bruikleen. Dat schept een grote verantwoordelijkheid. De volgende generaties, maar ook mensen die elders leven, ondergaan de gevolgen van onze manier van leven en ook van ons (milieu)beleid (of het ontbreken daarvan).

Daarom dient de gemeente de waarde van de natuur zelf, waaronder ook de dieren, op het oog te hebben. De schepping bestaat niet alleen uit mensen. Samenleven, ook met dieren en met de natuur!

2.4.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving

De Nota Ruimte biedt lokale overheden meer vrijheid om gebieden een bouwbestemming te geven. Hoewel dit gemeenten meer mogelijkheden biedt, dient zij hier uiterst zorgvuldig mee om te gaan; het gevaar bestaat dat het landschap anders "verrommelt" en er waardevolle natuur en landelijke gebieden verloren gaan. Door middel van een landschapsbeleidsplan kan een gemeente zich inspannen om natuur en landschap te beschermen. De ChristenUnie wil dat gemeenten een positieve bijdragen leveren aan de realisatie van de zogenaamde Ecologische Hoofdstructuur. Omdat de gronden vaak eigendom zijn van agrariërs, is de medewerking van boeren hierbij onmisbaar. Het spreekt daarom vanzelf dat zij hierbij worden betrokken en een redelijke vergoeding ontvangen voor beheerswerkzaamheden.

Consumenten spelen een uitermate belangrijke rol bij het streven naar duurzame ontwikkeling. Via hun aankoopgedrag dwingen consumenten de bedrijven en de distributiesector om aandacht te hebben voor duurzame producten en diensten. Indien de consument kiest voor een duurzamere levensstijl, zullen de producenten en de distributiesector daarop moeten inspelen.

Ook de gemeente kan via haar inkoopbeleid het goede voorbeeld geven en kiezen voor duurzame goederen. Te denken valt aan producten afkomstig van biologische landbouw, eerlijke handel, producten met een ecolabel, herbruikbare producten, energiezuinige apparaten enzovoort.

Op het gebied van afval stimuleert de gemeente preventie en hergebruik in grote mate. Daarbij hanteert zij het principe: de vervuiler betaald.

Efficiënt ruimtegebruik, ruimtelijke kwaliteit en investeringen in de infrastructuur, zoals tijdige openbaar vervoerbindingen bij nieuwbouwprojecten, zijn in de visie van de ChristenUnie direct verbonden met milieubeleid. Dat geldt ook voor het beleid dat gericht is op goede voorzieningen voor de fietser. De ChristenUnie pleit ervoor dat de gemeente jaarlijks een uitvoeringsprogramma "Fiets" opstelt, waarin bereikbaarheid van gebouwen, fietsenstallingen, goede fietspaden en goede bewegwijzering zijn opgenomen. Dit plan wordt jaarlijks geëvalueerd.

2.4.3.1. Energiebesparing en klimaatbeleid

Energiebesparing kan alleen tot stand gebracht worden door het opzetten van samenwerkingsverbanden. Samen met diverse doelgroepen, zoals wijken, besturen, verenigingen, middenstand en bewoners dient daarom aan energiebesparing gewerkt te worden. Door deze groepen ook rechtstreeks bij innoverende acties te betrekken, ontstaat er meer belangstelling voor het thema. Als alle winkels in een winkelgebied de deuren altijd open hebben, vergt dat meer energie dan de capaciteit van een paar windmolens. Door groepen gebruikers te confronteren met reële cijfers over energieverbruik, en de verplichtingen in het kader van het Kyoto-akkoord, krijgen zij inzicht in wat zij zelf (individueel en als groep) aan besparing kunnen opbrengen. Het doel is dat deze actoren reële energie- en klimaatcontracten aangaan, waarbij ze resultaten beogen op het vlak van vergroten van kennis, veranderen van houdingen en gedrag rond energie. Een doorbraak van lage energiewoningen kan pas ontstaan, indien de bouwsector hier zelf verantwoordelijkheid voor neemt. Het bewustwordingsproces stimuleren is daarom één van de belangrijkste taken van de gemeente.

2.4.3.2. Natuur- en milieu educatie

De zorg voor de natuur hangt af van de heersende maatschappelijke waardering voor de natuur om ons heen. Burgers (en gemeentebesturen!) zijn zich er vaak niet van bewust dat afgerande sloten (niet-natuurlijke oevers, maar houten beschoeiingen) dodelijk zijn voor flora en fauna, dat verkeerde onkruidbestrijding vogels en dieren verjaagt en dat het gewoon weggooien van batterijen uiteindelijk de kwaliteit van het water aantast, om maar een paar voorbeelden te noemen. Het gebrek aan kennis van en affiniteit met de natuur moet de aandacht krijgen. Door nu te investeren in kennis wordt er waardering, draagvlak en respect gecreëerd voor de toekomst. Hierbij is het van groot belang de natuur- en milieueducatie niet af te vallen maar te ondersteunen. Gemeenten kunnen dit op meerdere manieren doen. Voorlichting geven op basisscholen en middelbare scholen, folders verstrekken bij de gemeentelijke heffingen, via diverse media aandacht geven aan het onderwerp en uiteraard zelf het goede voorbeeld geven.

2.4.3.3. Waterbeleid

Onze watervoorraden zijn niet oneindig. We moeten er dus zuinig mee omspringen om ervoor te zorgen dat er voldoende water blijft voor alle mensen. Regenwater is een geschenk uit de hemel – het verdient beter dan het riool. Regenwater moet daarom niet ingezet worden voor laagwaardige toepassingen.

Helaas stroomt er niet alleen schoon regenwater door onze rivieren. Huishoudens, industrie en landbouw zijn verantwoordelijk voor veel vervuiling. Gemeenten dienen, in overleg met provincies en waterschappen, aan te sturen op verbetering van de kwaliteit van het oppervlaktewater. Zonder schoon water geen duurzame drinkwatervoorziening, geen aangename recreatie, geen overstromingsgebieden, geen natuur. 'Ruimte voor water' is een begrip dat ingang gevonden heeft, maar dat te vaak zeer beperkt wordt ingevuld. Het is meer dan overstroombare bekkens voor noodgevallen. Gemeenten dienen in dit opzicht een voortrekkende rol te hebben en samen met burgers mee te denken met de waterschappen. 'Tijd voor water' is een nieuwer begrip. Meer tijd om te infiltreren, om te blijven staan, om zo vertraagd af te voeren. Houd het water vast waar het valt.

2.4.4. Actiepunten

De ChristenUnie Almelo pleit daarom voor:

- stimulering van het bewustwordingsproces rond energiebesparing en klimaatbeleid door de energieleverancier te verzoeken op iedere jaarnota de volgende zinsnede af te drukken: "Het energieverbruik in uw huishouden of bedrijf heeft bijgedragen aan de toename van het broeikas-effect met de uitstoot van ... kg CO₂."

- heroverweging van het aantal en de werkingsduur van de verkeerslichten in Almelo. Almelo moet af van het idee “op elke kruising een verkeerslicht”. Niet noodzakelijke verkeerslichten belemmeren de doorstroming en belasten het milieu. Verkeerslichten die niet nodig zijn vragen onnodig energie en onderhoud. Daarnaast lokken ze verkeersovertredingen uit. Daarom bepleiten we een complete evaluatie van de bestaande verkeerslichten, met als uitgangspunt dat:
 - niet noodzakelijke verkeerslichten worden verwijderd
 - verkeerslichten alleen branden wanneer de verkeersveiligheid dit vereist
 - fietsers v.w.b. doorstroming voorrang krijgen op kruisingen
 - verkeerslichten worden voorzien van aan- en afvoer signalering, zodat de lichten niet langer op rood staan dan strikt noodzakelijk is
 - dichtbij elkaar gelegen verkeerslichten worden “gekoppeld”, zodat groene zone's ontstaan
- de binnenstad van Almelo is niet geschikt voor intensief autoverkeer. Daarom moet het gebruik van het openbaar vervoer door het winkelende publiek gestimuleerd worden, bijvoorbeeld door gunstige tarieven eventueel gekoppeld aan parkeervoorzieningen aan de rand van de stad
- een integraal gemeentelijk fietsplan, waarbij een zo groot mogelijke scheiding gerealiseerd wordt tussen langzaam en snel verkeer. Voldoende goede en gratis fietsenstallingen bij alle openbare gebouwen, winkelgebieden. Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma “Fiets” opgesteld
- een voorbeeldfunctie van de gemeente door een beleid dat waar groen moet worden gekapt, gezorgd moet worden voor herbeplanting. Monumentale bomen en bomen die beeldbepalend zijn worden zoveel mogelijk gespaard en beschermd. Waar mogelijk dienen bouwplannen aangepast te worden. Er wordt een integraal beheerssysteem voor groen ontwikkeld en geïmplementeerd. Kapvergunningen worden daarop afgestemd. De voor een goed groenbeheer noodzakelijke kosten worden in de begroting opgenomen
- invoering van een ‘groen’-norm
- het actief tegengaan van straatvervuiling door boetes. Bureau HALT kan vuilopruimers ‘leveren’ in het kader van een alternatieve straf. Bij grote evenementen, zoals markten, is een snelle reiniging na afloop vereist
- afvalbakken op drukke looproutes, waarin burgers hun afval kunnen deponeren
- een verbod op hondenpoep in de openbare ruimte. De eigenaar moet dit zelf opruimen. Nu honden toiletten worden afgeschaft moet er in Almelo een alternatieve aanpak ontwikkeld worden voor het verminderen van de overlast door hondenpoep. Aspecten daarbij moeten zijn: wijk bepaalt welke maatregelen worden genomen, kosten op wijkniveau doorberekenen, totale aanpak op wijkniveau kostendekkend, strikte handhaving/toezicht, beloning van wijk met minste hondenpoep. Als hondenbelasting niet gebruikt wordt voor het bestrijden van overlast dient deze afgeschaft te worden
- stimulering van projecten waarbij de lokale middenstand in samenwerking met lokale verenigingen en lokaal bestuur zelf de promotor wordt van veilig en milieuvriendelijk verkeer naar de winkel
- een koppeling van riolrechten aan het waterverbruik
- waar mogelijk afkoppeling van regenwater van de riolering (dit vermindert de belasting van de zuiveringsinstallaties en ook het overstorten van de riolering)
- het wegwerken van achterstallig onderhoud van de riolering. Waar nieuwe riolering wordt aangelegd, is de scheiding van afvalwater en regenwater het einddoel. Hiernaast kan gebruik gemaakt worden van regentonnen
- ondergrondse inzameling van huishoudelijk afval in woonwijken
- stimulering van zuinig energiegebruik. Ook nieuwe mogelijkheden van alternatieve energiebronnen worden bevorderd. Hiertoe wordt onderzocht of in het gemeentelijke gebied locaties voor plaatsing van windmolens beschikbaar zijn. Daarbij wordt wel zeer goed gelet op inpassing in het bestaande landschap. Aantasting van belangrijke natuurgebieden wordt vermeden
- afname van ‘groene stroom’ door de gemeente
- het werken met een energiebesparingsplan en een energiecoördinator. Bijzondere aandacht daarbij voor:
 - de mogelijkheid om warmte die bij productie van elektriciteit vrijkomt opnieuw te gebruiken
 - de mogelijkheden voor toepassing van warmtekrachtkoppeling
 - het energieverbruik van de openbare gebouwen en gesubsidieerde instellingen
 - de warmte-isolatie van woningen door het stellen van normen in de bouwvergunningen

2.5. Speerpunt 5: Samen met levensovertuigingen

2.5.1. Trends en ontwikkelingen

In de samenleving van vandaag zijn tendensen waar te nemen die religie in een kwaad daglicht stellen. De excessen zoals de bedreigingen van politici, de aanslagen in New York en Madrid en de moord op Theo van Gogh leidden tot negatieve associaties met godsdienst in het algemeen.

Deze gebeurtenissen laten duidelijk zien dat de Nederlandse samenleving waarin tolerantie en persoonlijke vrijheid belangrijke ijkpunten zijn, met schrik geconfronteerd wordt met een botsing van culturen. De onderliggende oorzaken daarvan liggen in het feit dat mensen elkaar niet kennen, geen relaties hebben met mensen van andere afkomst en (daardoor) geen respect voor elkaar hebben.

Een ontwikkeling die hiermee in het verlengde ligt is de relatie die gelegd wordt tussen terrorisme en de moslimbevolking in Nederland. Dit werkt een wij-zij-gevoel in de hand dat veel vredelievende moslims het leven bemoeilijkt. Terrorisme moet vooral gezien worden als een criminaliteitsprobleem. Daarbij dient men wel alert te zijn op (religieuze) subculturen, waar voedingsbodems liggen voor terrorisme.

2.5.2. Visie van de ChristenUnie

Het recht op vrijheid van meningsuiting is voor de ChristenUnie van groot belang. Daarom moet daar zorgvuldig en met respect voor andersdenkenden mee worden omgegaan.

De ontwikkeling naar een zogenaamde neutrale staat die bepaalde groeperingen – mede in reactie op de hierboven beschreven gebeurtenissen - op dit moment voorstaan, is een illusie. Bij het maken van beleid spelen altijd overtuigingen mee die gestoeld zijn op al dan niet religieuze levensovertuigingen. Dat maakt dat beleid nooit neutraal kan zijn. Bewustmaking hiervan is een belangrijk speerpunt van de ChristenUnie.

Juist de gemeenteraad is bij uitstek de plaats waar de verschillende overtuigingen met elkaar in gesprek zijn. Dáár moet het inhoudelijke debat tussen de verschillende overtuigingen plaatsvinden, zodat duidelijk is wat bindt en wat scheidt. Daardoor ontstaat ruimte voor echt begrip en voor tolerantie.

Een samenleving waarin ruimte is voor levensovertuigingen kan alleen goed functioneren als er een helder beeld is wat de scheiding tussen kerk en staat inhoudt. Scheiding tussen kerk en staat betekent dat beide geheel eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden hebben. Tegen de achtergrond van eerdere fases in de geschiedenis van de verhouding tussen kerk en staat is de vrees voor een vermenging van beide instituties niet helemaal onbegrijpelijk, maar tegenwoordig zijn we doorgeslagen en dreigen in het andere uiterste terecht te komen: een volstrekte vervreemding tussen beide.

Scheiding van kerk en staat mag geen scheiding van geloof en politiek betekenen. Alsof religie en levensbeschouwing geen invloed zouden mogen hebben op politieke standpunten. Wie de Bijbel serieus neemt, laat dat doorwerken in zijn of haar mening. In die zin beschouwen wij het als onmogelijk om zogenaamde “neutrale standpunten” in te nemen. De plaats die godsdienst inneemt in het publiek leven moet daarom, binnen de kaders van de wet, behouden blijven. Daarbij geloven wij dat het christelijke geloof en de christelijke waarden en normen het meest heilzaam zijn voor de samenleving.

De ChristenUnie wil de kerken en andere geloofsgemeenschappen uitdagen om zich niet uit het maatschappelijk middenveld te laten slaan en alles in het werk te stellen om de politiek op aangelegen punten van hun opvattingen blijf te geven. De kerk mag de overheid niet loslaten én de overheid heeft de kerk tegenwoordig meer nodig dan ooit.

2.5.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving

Wil religie niet tot een tweedeling leiden maar een samenbindende factor zijn, dan zal de overheid de waarde van religie in een samenleving moeten (her)ontdekken. Een samenleving zonder religie mist veel maatschappelijk kapitaal in de vorm van vrijwilligers, zingeving en identiteitsbeleving.

De gemeente moet stichtingen ondersteunen die vanuit kerken in het leven zijn geroepen om mensen te helpen die op welke manier dan ook hulp nodig hebben.

In het kader van de Wet Maatschappelijk Ondersteuning, waarin de verantwoordelijkheid voor elkaar in feite wordt ‘teruggegeven’ aan de samenleving, zijn deze initiatieven zeer gewenst.

2.5.3.1. Zondagsrust

Vanuit het christelijke geloof pleiten wij voor zondagsrust en in het verlengde daarvan voor de sluiting van winkels op zondag. Een collectieve rustdag is buitengewoon waardevol in een hectische, soms dolgedraaide

samenleving. Mensen moeten in alle rust naar de kerk kunnen gaan. Mensen moeten samen met familie, vrienden, buren een vrije dag kunnen beleven. Dat lukt niet als iedereen op andere dagen van de week vrij heeft. Wij willen ruimte geven voor het geestelijke en sociale leven van mensen. De ChristenUnie ziet de zondagsrust dan ook als een geschenk van God, niet om mensen te beknotten. Het is zowel voor christenen als voor niet-christenen waardevol om een ritme van werken en rusten te hebben. Daarbij streven wij niet naar een gedetailleerde discussie over wat wel en niet toelaatbaar is op zondag. Het woord "genieten" betekent: loskomen van dagelijkse bezigheden, niet werken en voor je laten werken, de gemeenschap met elkaar zoeken en de zondag aan God wijden.

In de gemeenteraad willen we andere partijen stimuleren om de zondag vooral te zien als een dag van "ontspanning en ontmoeting". Zo'n zondag kan rustig zijn, maar ook actief. Als het gaat om activiteiten die de *economische* cadans even laten stilvallen, zijn wij, afhankelijk van de invulling, niet bij voorbaat tegenstander. Als het gaat om koopzondagen, dan zijn wij duidelijk tegen.

2.5.3.2. Grenzen en respect

De ChristenUnie wil ruimte geven aan religies en levensovertuigingen, maar wel binnen de grenzen van de wetgeving! De ChristenUnie wil bevolkingsgroepen niet stigmatiseren. Zij wil de ogen echter ook niet sluiten voor onrecht en onderdrukking en voor culturele "uitingen" die mensen in een uitzichtloze situatie houden en een voedingsbodem zijn voor (jeugd)criminaliteit en fundamentalisme. Er dient duidelijk maar ook verstandig opgetreden te worden tegen oproepen tot haat en geweld, tegen eerwraak, huiselijk geweld, het thuishouden van leerplichtige meisjes, vrouwenbesnijdenis en dergelijke. Preventie via voorlichting en educatie, ook op scholen, is hierbij van cruciaal belang.

Mensen zijn vrij om hun godsdienst, ook met uiterlijke kenmerken, te tonen. Godsdienst moet niet teruggedrongen worden tot achter de muren van huis, kerk of moskee, maar mag zich publiekelijk uiten. Kledingvoorschriften kunnen alleen worden gesteld vanuit overwegingen van veiligheid, functionaliteit of onpartijdigheid. Minderheden moeten worden gerespecteerd en serieus worden genomen. De overheid heeft daarbij een voorbeeldfunctie.

Alle groepen, ongeacht hun overtuiging of godsdienst, hebben evenveel rechten. Het tegengaan van discriminatie, antisemitisme en homohaar is een opdracht voor de overheid, maar ook voor de samenleving en dan voor zowel autochtone als allochtone groepen. Respect moet van beide kanten komen.

2.5.3.3. Onderwijs

De ChristenUnie maakt zich sterk voor het behoud van het bijzonder onderwijs in de gemeente. Bij eventuele samenwerkingscholen en/of brede scholen dienen voorwaarden gecreëerd te worden waardoor er sprake is van het behoud van de identiteit van de school.

Kennis van de geschiedenis van het christendom en het christelijk stempel op de geschiedenis van Nederland is ook op openbare scholen van groot belang.

2.5.4. Actiepunten

De ChristenUnie Almelo pleit daarom voor:

- bewustmaking dat gemeentelijk beleid nooit neutraal is, maar wordt bepaald door (al dan niet religieuze) levensovertuigingen. Juist in de gemeenteraad moet het gesprek tussen de verschillende overtuigingen plaatsvinden.
- het herontdekken door de overheid van de waarde van religie voor de samenleving. Daarbij geloven wij dat het christelijke geloof en de christelijke waarden en normen het meest heilzaam zijn voor de samenleving
- stimulering van de discussie tussen religieuze en culturele bevolkingsgroepen
- ondersteuning van initiatieven vanuit kerken of andere maatschappelijke organisaties die gericht zijn op de ondersteuning en hulp van mensen die dat nodig hebben.
- geen koopzondagen en terugdringen van activiteiten op zondag, zodat er ruimte komt voor het beleven van het geloof, een ongestoorde kerkgang en vanwege het collectieve rustmoment (tijd voor relaties).
- mensen zijn vrij om hun godsdienst, ook met uiterlijke kenmerken, te tonen. Kledingvoorschriften kunnen alleen worden gesteld vanuit overwegingen van veiligheid, functionaliteit of onpartijdigheid.

2.6. Speerpunt 6: Kunst en cultuur bindt mensen samen

2.6.1. Trends en ontwikkelingen

Onder kunst en cultuur verstaan we een breed scala van activiteiten, uitingen en verworvenheden. Van theater tot symfonieorkesten, van beeldende kunst tot dansgezelschappen en koren, musea, toneel etc. Bovendien is Nederland met recht trots op het culturele erfgoed in de vorm van gebouwen, stadsgezichten en cultuurlandschappen.

In veel gemeenten wordt op dit moment het kunstbeleid in handen gelegd van commissies van deskundigen. Zij zien de openbare ruimte al snel als een uitbreiding van de tentoonstellingsruimte die zij tot hun beschikking hebben. Zo wordt de openbare ruimte vaak een expositieruimte voor vernieuwende en experimentele kunst, waar de doorsnee burger weinig mee heeft. De organisaties die op dit moment betrokken zijn bij de kunst (Stichting "Kunst en Openbare Ruimte" en de "Mondriaanstichting") noemen kwaliteit als belangrijkste voorwaarden voor het verkrijgen van subsidie. Maar niemand kan ondertussen uitleggen wat "kwaliteit" eigenlijk is. Het is blijkbaar niet een objectief vast te stellen norm. Dat lijkt ook onmogelijk en misschien wel ongewenst als we naar de enorme verscheidenheid in kunstbeleving kijken. Typerend daarbij is dat in de praktijk de definitie geldt "kwaliteit is wat de kunstwereld waardeert". Het is daarbij jammer dat de kunstwereld weinig waardering lijkt te hebben voor traditionele en ambachtelijke kunst. Het risico bestaat dat kunst dan niet meer samenbindend werkt.

2.6.2. De visie van de ChristenUnie

De ChristenUnie staat op het standpunt dat kunstenaars het leven verrijken door hun benadering van wat er om ons heen gebeurt. Zij kunnen ons de ogen openen, zowel voor het goede en het mooie als ook voor het bedreigende en het lijden. Bovendien kan kunst de aandacht voor de geschiedenis levend houden en mensen helpen bij het ervaren van een identiteit. Kunst en cultuur kunnen daarom mensen samenbinden en bijdragen aan maatschappelijke betrokkenheid.

2.6.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving

Het gemeentebestuur dient de 'bereikbaarheid' van kunst- en cultuuruitingen te bevorderen. Dat betekent niet dat de overheid deze sector financieel moet onderhouden. Eigen bijdragen en eigen (financieel haalbare) initiatieven zijn daarom het uitgangspunt. Kunst en cultuur dienen immers 'van de burger' te zijn. De overheid heeft daarin een stimulerende en faciliterende rol.

2.6.3.1. Kunst bindt mensen samen.

Het is daarbij wel nodig dat kunstenaars en kunstinstellingen het contact met de bevolking zoeken. Kunstcommissies in gemeenten moeten daarom niet alleen uit deskundigen op het gebied van kunst, architectuur en openbare ruimte bestaan, maar ook uit een aantal 'gewone' burgers. Het is daarbij de bedoeling dat de bewoners als commissieleden een proces van ontwikkeling meemaken, zodat de kunstvoorstellen in breed overleg worden ontwikkeld. Zo kunnen burgers de keuze van de commissie aanvaardbaar maken voor de buurt. De gemeente kan zich ervoor inzetten om een brug te bouwen tussen kunst(enaar) en burger door bijvoorbeeld kunst- en cultuuronderwijs te stimuleren. Daarnaast dient kennis van diverse geestelijke stromingen en cultuurhistorische waarden gestimuleerd te worden om diverse vormen van kunst te kunnen begrijpen.

De gemeente kan verder kunstenaars(verenigingen) stimuleren informatie te verstrekken over hun creaties, bijvoorbeeld door inscripties met uitleg over het kunstwerk. Ook kunnen de bewoners betrokken worden bij de onthulling van een kunstwerk.

Er moet aan de verschillende aspecten van kunst en cultuur aandacht worden besteed. De ChristenUnie wil dienstbare kunst (ten dienste van bevolking) en innovatieve kunst niet tegenover elkaar zetten. Voor beide aspecten moet er plaats zijn. Het is belangrijk dat gemeenten kunstcommissies de opdracht geven aan diverse kunstvormen aandacht te geven.

Ook betrokkenheid bij de amateurverenigingen is gewenst. Teveel staan verenigingen op zichzelf, terwijl uit relaties tussen verenigingen boeiende wisselwerkingen kunnen voortkomen. Relaties tussen toneelverenigingen van ouderen en jongeren, amateurkunst en professionele podia, nieuwe en oude kunstvormen, nieuwe en aanwezige culturen zorgen voor wederzijds begrip, verbreding van het blikveld en versterking van de onderlinge samenhang.

In de discussie over de functies binnen en de plaats van het nieuwe cultuurcentrum wil de ChristenUnie het ambitieniveau kritisch afwegen tegenover de lasten voor de gemeente/burgers. We vinden dat er gestreefd moet worden naar een realistisch in plaats van maximum kwaliteitsniveau.

Door internet neemt de behoefte aan informatie via de bibliotheek af. Maar het lezen neemt niet af, getuige de lichte stijging in de verkoop van boeken. Bibliotheken hebben ook een belangrijke sociale functie. Ze zorgen voor ontspanning en contact. Daarnaast kunnen ze een functie vervullen in het bevorderen van het lezen. Ook bibliotheken moeten kritisch naar de kosten kijken. Voortdurend moet bekeken worden of door samenwerking met anderen, toepassing van nieuwe technieken (b.v. zelfbediening) en andere vormen van uitlenen (werken met bestel- en afleverpunten) kosten bespaard kunnen worden. De ChristenUnie ziet een (kleinschalige) bibliotheek als een noodzakelijke voorziening op stadsdeelniveau. Daarom bepleiten we dat in alle Multi Functionele Accommodaties (MFA's) een bibliotheek wordt opgenomen. Hierin zouden dan ook de bibliotheekcollecties van de scholen en de zorginstellingen in de omgeving kunnen worden ondergebracht. Zolang dit niet geëffectueerd is vindt de ChristenUnie dat de filialen bij het Polman-stadion en in de Schelfhorst open moeten blijven.

2.6.3.2. Kunst bindt ook jongeren samen.

Jongeren kunnen zich door middel van kunst op een positieve manier uiten, culturele verschillen leren respecteren en hun gevoel voor eigenwaarde ontwikkelen. Een belangrijke factor is daarom de aanwezigheid van betaalbare instellingen, eventueel gesubsidieerd voor de lage inkomens, en een breed aanbod op gebied van kunst en cultuurprogramma's.

Een ander voorbeeld zijn de kunstmagneet- en kunstimpulsscholen in het basisonderwijs. Ook met nieuwe, zich ontwikkelende kunstvormen moet rekening gehouden worden. Vaak is het de jeugd die zich bezig houdt met nieuwe cultuuruitingen, bijvoorbeeld rond nieuwe media.

2.6.3.3. Kunst en cultuur bindt mensen samen.

Als kunst tot excessen leidt in de vorm van (aanzet tot) discriminatie, geweld, godslastering en onzedelijkheid, dan drijft kunst mensen juist uit elkaar. Daarom is het de taak van de gemeente om criteria op te stellen voor kunstuitingen die direct of indirect worden gesubsidieerd door de overheid. Het mag echter niet zo zijn dat alleen kunst die de overheid bevalt, wordt uitgevoerd of gemaakt. Kunst is immers iets van en voor de samenleving zelf.

2.6.4. Actiepunten

De ChristenUnie Almelo pleit daarom voor:

- Het bevorderen van de "bereikbaarheid" van kunst- en cultuuruitingen. Eigen bijdragen en eigen (financieel haalbare) initiatieven zijn daarbij uitgangspunt. Er moet ruimte blijven voor kleinschalige vormen en accommodaties
- het beschikbaar stellen van openbare gebouwen, zoals bibliotheken voor kunstenaars uit de eigen gemeente die vallen onder de zogenaamde WIK regeling. Ook gaat de gemeente creatief om met (tijdelijk) leegstaande panden door deze als atelierruimte of oefenruimte aan te bieden aan kunstenaars
- een kunstcommissie waarin ook cultuurambtenaren zitten en een paar gewone burgers. De selectie van kunstenaars en kunstwerken dient niet in handen te zijn van centra voor beeldende kunst en kunstcommissies, uitsluitend gevormd door kunstenaars. De kunstcommissie die de ChristenUnie voor ogen heeft, ontvangt de opdracht om de culturele diversiteit te waarborgen; innovatieve kunst, ambachtelijke, historisch-culturele en dergelijke
- in alle Multi Functionele Accommodaties (MFA's) wordt een (kleinschalige) bibliotheek opgenomen
- zolang dit niet geëffectueerd is blijven de filialen van de bibliotheek bij het Polman-stadion en in de Schelfhorst open.
- het standaard voorzien van kunstuitingen van informatie/inscripties met de kunstenaar, het jaar, de titel en zo mogelijk de betekenis van het kunstwerk
- stimulering van diverse relaties op kunstgebied: relaties tussen verschillende amateurkunstverenigingen, relaties tussen professionele kunstinstellingen en scholen
- stimulering van cultuureducatie door de cultuurinstellingen in de stad en kunst en cultuuronderwijs als integraal onderdeel van het onderwijsprogramma
- stimulering van de amateurkunst en de betrokkenheid en creativiteit van nieuwe culturen bij de bestaande
- hantering van criteria rondom geweld en discriminatie, godslastering en zedelijkheid, uitsluitend om excessen te voorkomen

- de lasten voor de gemeente van te ontwikkelen projecten (poppodium, cultuurcentrum) moeten beperkt blijven. Realistisch in plaats van maximum kwaliteitsniveau nastreven. Investeren in mensen in plaats van in gebouwen.

2.7. Speerpunt 7: Economie, samen winnen

2.7.1. Trends en ontwikkelingen

De ideologie van de vrije markt heeft de laatste jaren de vanouds gemengde Nederlandse markteconomie sterk van aanzien doen veranderen. De sociale welvaartsstaat beweegt zich steeds meer richting de liberale welvaartsstaat. De overheid treedt terug uit sectoren die ze aan de markt denkt te kunnen overlaten. Deregulering wordt daarbij gebruikt om de slagkracht van de maatschappij (lees markt) te verhogen. Veel daarvan speelt zich af op nationaal niveau.

Maar deze trend is ook waar te nemen binnen de gemeentegrenzen. Ook voor gemeenten is het belang van een goed draaiende lokale economie groot. Het Rijk legt zich toe op het stellen van algemene kaders, de invulling en uitvoering van beleid wordt overgelaten aan de lagere overheden (o.a. Nota Ruimtelijk Economisch Beleid van het ministerie van Economische Zaken uit 1999). Beleidstaken en financiële verantwoordelijkheden van gemeenten zijn daardoor toegenomen. Gelijkzeitig met deze decentralisatie van verantwoordelijkheden is er een ontwikkeling van regionalisering van economisch beleid. Onderlinge afstemming van beleid en samenwerking met andere gemeenten worden steeds belangrijker.

Het MKB wordt wel de motor van onze economie genoemd. Van de ruim 700.000 bedrijven in Nederland zijn er bijvoorbeeld meer dan 270.000 bedrijven met de rechtsvorm 'eenmanszaak' met minder dan 10 werknemers. Ook een interessant gegeven voor gemeenten is dat 95% van de bedrijven maar één vestiging heeft. Bovendien gaat het hier veelal om relatief arbeidsintensieve en vaak weinig milieuvriendelijke bedrijven. Voor een gemeente is een breed spectrum aan kleinere bedrijven van groot belang voor de leefbaarheid. Op dit moment is er onder de zelfstandigen zonder personeel (ZZP-ers) veel armoede te vinden. Dat zijn allemaal redenen voor een gemeentebestuur om niet alleen aandacht te besteden aan grote bedrijven, maar zich daarnaast ook te richten op het MKB.

In het Masterplan is het versterken van de economische positie van Almelo één van de uitgangspunten. Onder anderen door het te ontwikkelen nieuwe regionaal bedrijven terrein (RBT) wordt de regionale functie van Almelo versterkt.

2.7.2. De visie van de ChristenUnie

Centraal in de economische visie van de ChristenUnie staat het besef dat God de mens de opdracht heeft gegeven om de aarde op een verantwoorde manier "te bouwen en te bewaren". Dit betekent voor de persoonlijke sfeer dat ieder dient te zorgen voor zichzelf, zijn gezin, zijn naasten en zijn omgeving en zijn mogelijkheden benut om zich voor de gemeenschap en tot eer van God te ontplooiën.

Die opdracht kan in groter verband alleen samen worden uitgevoerd, door markt en overheid, ieder in een eigen rol. Een voorwaarde daarvoor is dat de economische ontwikkeling gericht is op ontwikkeling van de samenleving als geheel, en daarom rekening houdt met de schepping en met toekomstige generaties.

2.7.3. Rol van de overheid / rol van de samenleving

De overheid heeft vooral een regulerende rol. Zelfstandigen dienen op een goede wijze gestimuleerd te worden. In regelgeving rondom bijzondere bijstand horen zij niet buiten de boot te vallen. De gemeente ziet erop toe dat de ruimtelijke, economische en technologische ontwikkeling niet ten koste gaat van de levensvoorwaarden voor mensen, dieren en planten, maar deze zo mogelijk verbetert. Landelijk waakt de overheid ervoor dat oneerlijke concurrentie vermeden wordt én dat er geen monopolies ontstaan. Zij draagt ook royaal bij in de pogingen de welvaart mondiaal beter te balanceren door de ontwikkeling in zwakke economieën te stimuleren en te ondersteunen.

Niet alle economische activiteiten dragen bij aan een ethisch verantwoorde maatschappij. De ChristenUnie verwerpt ook daarom activiteiten als prostitutie, gokhallen en coffeeshops. Verder is zij zeer kritisch over tendensen richting een 24-uurseconomie. Mens en samenleving zijn gebaat bij gemeenschappelijke rustmomenten. De zondag is daar uiterst geschikt voor en is een belangrijke verworvenheid uit onze christelijke traditie. De gemeente dient altijd op zoek te zijn naar een balans tussen welvaart en welzijn.

Daarnaast vindt de Christenunie het van belang dat de economische ontwikkeling van Almelo past bij de aard en structuur van Almelo: veel aandacht moet er blijven voor lager- en gemiddel-geschoolde arbeid. Almelo blijft binnen de Netwerkstad vooral een stad van maakindustrie en bouw.

2.7.3.1. Vestigingsbeleid

De gemeente hanteert een vestigingsbeleid voor bedrijven waarin het van belang is dat economische ontwikkelingen in harmonie met de omgeving plaats vinden. De overheid mag daarin niet de rol van betuttelaar op zich nemen, maar kan ook niet met iedere oplossing die het bedrijf aandraagt klakkeloos in zee gaan. Zorgvuldig zullen de kaders, afhankelijk van de plaats van het bedrijf in zijn omgeving, bepaald moeten worden. Om willekeur te voorkomen, zullen heldere vestigingseisen in duidelijke bestemmingsplannen vast moeten liggen. De belangen van de burgers moeten hierin niet vergeten worden.

Door het voeren van een goed vestigingsbeleid kunnen zowel overheid als burgers samen winnen. De aanwezigheid van een veelkleurig palet aan bedrijven is goed voor de werkgelegenheid. Wanneer het maar enigszins kan zal moeten worden voorkomen dat de plaatselijke economie eenzijdig op een bepaald type werk is gericht. Hierbij geldt echter wel dat bedrijvigheid en sociale structuur bij elkaar moeten blijven passen en elkaar wederzijds ontwikkelen.

De ChristenUnie hecht veel belang aan het stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Duurzaamheid is daarbij een sleutelwoord.

Het is, ook in dat kader, een taak voor de gemeente om te bezien of bedrijven van elkaars expertise of producten gebruik kunnen maken. Door bundeling van productie en distributie kan veel transport voorkomen worden, kan veelsoortige werkgelegenheid worden geboden en kan intensief gebruik gemaakt worden van de dure infrastructuur. Wat voor de één afval is, is voor de ander een grondstof. Zo wordt op zorgvuldige wijze met de grondstoffen omgesprongen.

De gemeente zorgt voor een heldere regelgeving. Daar is op lokaal niveau heel veel aan te doen. Eén loket voor alle vragen van bedrijven voorkomt bureaucratie en eindeloze afhandelingprocedures. Door snelle afhandelingen van de verschillende soorten vergunningen en een goede afstemming binnen de gemeente wordt meegewerkt aan een positief vestigingsklimaat. Het is van belang dat alle vergunningen voldoen aan de wettelijke eisen, maar dat overdaad aan regels daarin gesaneerd worden. Dit zal door de gemeenteraad nauwlettend worden gecontroleerd.

2.7.3.2. Werk

Goede werkgelegenheid is van belang voor zowel de bedrijven als de gemeente en haar inwoners. Het belang om zoveel mogelijk mensen uit de uitkering te halen en te houden is bijzonder groot. Het geldt dat hiervoor beschikbaar is moet efficiënt ingezet worden. Er is door samenwerking op dat terrein dus heel wat te winnen. Wanneer bedrijven bijdragen in de scholing van jongeren ligt het werk als het ware om de hoek klaar. Jongeren kunnen op die manier beter aan de slag. Bedrijven hebben zo de nieuwe arbeidskrachten binnen handbereik. En voor de gemeente is er een grote plaatsingsmogelijkheid van mensen die tot de arbeidsmarkt willen toetreden. Het is daarom van belang dat de gemeente in overleg met het bedrijfsleven onderzoekt op welke wijze zij in opleidingstrajecten en om/bij/nascholingen kan bijdragen. En daarover ook afspraken maakt met het bedrijfsleven.

Hoewel de druk om aan het werk te gaan en te blijven groot moet zijn, getuigt het ook van maatschappelijke moed wanneer erkend wordt dat niet iedere burger op dezelfde wijze in onze productie- en prestatiecultuur kan meekomen. Maatschappelijk ondernemen is daarom ook dat zowel overheid als bedrijfsleven ruimte bieden aan mensen die moeilijker kunnen meekomen. Door inschakeling in vrijwilligerstrajecten, of leerwerktrajecten dan wel door laaggeschoolde arbeid aan te bieden ontstaat er voor iedereen een win-win situatie.

De gemeente voert goed overleg met maatschappelijke organisaties van onder andere werkgevers en werknemers.

Afstemming van economische activiteiten binnen de regio is van toenemend belang. Ook daar is samenwerken winst. Plaatselijk draagt kleinschaligheid bij aan leefbaarheid. Om leegstand en verpaupering van agrarische gebouwen te voorkomen moet het mogelijk zijn dat onder strikte voorwaarden en bij voorkeur agro-gerelateerde kleinschalige bedrijven zich vestigen op het platteland.

2.7.4. Actiepunten

De ChristenUnie Almelo pleit daarom voor:

- eenvoudige en heldere vestigingseisen voor bedrijven
- één loket voor alle vragen van bedrijven
- invoering van toeristenbelasting, te bestemmen voor maatregelen die Almelo voor toeristen aantrekkelijker maakt

- het betrekken van het bedrijfsleven bij opleidingstrajecten voor jongeren
- aan landbouw gerelateerde bedrijven dienen zich, onder strikte voorwaarden, te kunnen vestigen op het platteland
- aandacht voor de gevolgen van de vestiging van bedrijven voor natuur en omgeving. Eerst goed doordenken, dan vastleggen, en op voorhand aan de bedrijven als vestigingscriterium meegeven
- stimulering van de vestiging van bedrijven die een relatie met elkaar kunnen hebben op het gebied van transport, verwerking van elkaars producten dan wel restverwerking van afvalstromen
- voldoende aandacht aan de ruimtelijke samenhang tussen wonen en werken, goede infrastructuur en daarbij passende planologische maatregelen
- het benutten van de mogelijkheden tot afstemming, samenwerking e.d. tussen bedrijven onderling (restwarmte (afval) van ene fabriek kan bijvoorbeeld input zijn voor de ander)
- mogelijkheden voor parkmanagement bij (her-)inrichten van bedrijventerreinen
- mogelijkheden voor vestiging van bedrijven die in de dagelijkse levensbehoeften voorzien in de buurten, wijken of dorpen die door omvang en ligging daarvoor in aanmerking komen
- revitalisering van bestaande bedrijventerreinen
- het betrekken van de afdelingen economische zaken en maatschappelijke diensten bij het in kaart brengen van de lokale werkgelegenheidsmarkt. Zo wordt de adviesfunctie van de gemeente versterkt
- een geschakeerde samenstelling van werkgelegenheidsobjecten en aandacht voor de regionale positie van de gemeente in de arbeidsmarkt
- afstemming van het aanbod op de arbeidsmarkt en de beroepsopleidingen in de omgeving op elkaar (probeer die bedrijven aan te trekken die aansluiten bij de beroepsopleidingen in de buurt)
- een goede kennisinfrastructuur (o.a. onderzoeks- en onderwijsinstellingen; probeer die beroepsopleidingen binnen de regio binnen te halen die van belang zijn voor de aanwezige bedrijvigheid)
- goede toegang tot de gemeentelijke diensten, duidelijke loketten, geen verkokering, geen belemmerende ambtelijke cultuur.